

Uchwała Nr XLVII/304/2022
Rady Gminy Kondratowice
z dnia 30 marca 2022 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie
Kondratowice na 2022 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559), art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 2268 z późn. zm.) Rada Gminy Kondratowice, uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kondratowice na 2022 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kondratowice.

§ 3.

1. Traci moc uchwała Nr XXXVI/213/2021 Rady Gminy Kondratowice z dnia 13 maja 2021 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii w Gminie Kondratowice na 2021 rok.
2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący
Rady Gminy Kondratowice

Marcin Szczurowski

Uzasadnienie

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, zgodnie z art. 4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy do zadań własnych gminy. Zadania są szczegółowo określone w w/w ustawie. Realizacja zadań, zgodnie z art. 4¹ ust. 2 w/w ustawy prowadzona jest poprzez zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanym corocznie przez Radę Gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kondratowice na rok 2022

ROZDZIAŁ I

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kondratowice na rok 2022 realizowany jest przez Urząd Gminy w Kondratowicach.

Użyte w programie określenia oznaczają:

1. GKRPA – Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kondratowicach.
2. Gminny program – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kondratowice na 2022 rok.
3. Strategia rozwiązywania problemów społecznych – zwanej dalej Strategią, oznacza strategię rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Kondratowice na lata 2021-2029.
4. NPZ – Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025.
5. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom – zwane dalej Centrum, z dniem 1 stycznia 2022 r. na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostało przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Zgodnie z ustawą, Centrum prowadzi działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z

używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1986 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119), ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Ponadto, ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 poz. 2469), wprowadziła do programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

1. tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
2. działalność wychowawczą i informacyjną;
3. ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
4. ograniczanie dostępności alkoholu;
5. leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
6. zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
7. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
8. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie

określonym w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

1. działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną;
2. leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
3. ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
4. nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
5. zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
6. nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym, których zakres zawężono do prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej. Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci uchwalonego przez Radę Gminy, gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Program ten stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Kondratowice, który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

ROZDZIAŁ II

Charakterystyka zjawisk

Alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które niewątpliwie powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Faktyczna liczba osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków

i zachowań kompulsywnych oraz osób dotkniętych z powodu ich nadużywania czy rodzin dotkniętych przemocą, jest trudna do ustalenia.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę przy wypełnieniu się trzech zasadniczych kryteriów. Pierwsze z nich dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Jako trzeci wskaźnik choroby, wymienia się zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny. Według danych zamieszczonych w Strategii, liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest na około 2-3 mln osób, a dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób, natomiast dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to około 1,5-2 mln osób. Należałoby zastanowić się, czy fakt spożywania znacznych ilości alkoholu nie wynika także ze społecznego przyzwolenia, normy, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania, a przez to przyczyniać się do wzrostu występowania zjawiska przemocy w polskich rodzinach.

Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają: coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów.

Termin „uzależnienia behawioralne” którym posłużył się ustawodawca, określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, internet, granie w gry, praca, itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata

kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami. W polskiej literaturze stosowane są zamiennie takie określenia jak uzależnienia od czynności, zachowania kompulsywne/ nałogowe/ problemowe czy zaburzenia zachowania. Żaden z terminów, którymi dotychczas próbowano się posługiwać, nie uzyskał powszechnej akceptacji w środowiskach: medycznym, psychologicznym i badawczym. Konieczna jest weryfikacja aparatu pojęciowego.

Jedne z pierwszych badań Centrum Badań Opinii Społecznej nad uzależnieniami behawioralnymi wykazały, że problem uzależnień behawioralnych w porównaniu z uzależnieniami chemicznymi w opinii społecznej, ma znacznie mniejszą wagę. Funkcjonujący w społeczeństwie obraz uzależnień behawioralnych w dużym stopniu oparty był na stereotypach. Hazard postrzegano jako „rozrywkę dla bogatych”, a hazardzistę jako człowieka zamożnego o słabym charakterze, a przy tym szukającego silnych wrażeń. W odczuciu społecznym tzw. zakupoholizm to przypadłość przede wszystkim zamożnych, niepracujących kobiet, rozrzutnych, spędzających czas w sklepach, mających słaby charakter, a przy tym próżnych i lekkomyślnych. Siecioholizm natomiast określano jako zjawisko pokoleniowe, któremu sprzyja młody wiek. Uzależnieni od Internetu to, zdaniem Polaków, przede wszystkim ludzie młodzi, bez obowiązków, realizujący za pośrednictwem Internetu swoją potrzebę kontaktów społecznych lub posiadania przyjaciół. Jeśli chodzi o uzależnienie od pracy, część badanych wskazywała, że praca jako uzależnienie jest w ogóle trudna do zaakceptowania i poddawali w wątpliwość istnienie takiego zjawiska; odnotowano raczej aprobatę dla osób poświęcających się pracy.

Brak postrzegania uzależnień behawioralnych w kategoriach problemów wymagających pomocy, korespondował z negatywnymi opiniami badanych na temat ewentualnego leczenia tego rodzaju zaburzeń ze środków publicznych. Społeczeństwo chętniej zgadza się na finansowanie terapii osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków niż od czynności. Ostatni pomiar w 2019 roku wskazuje na powolną zmianę w dostrzeganiu zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, jednak nadal tylko hazard ma w odbiorze społecznym „ciężar gatunkowy” zbliżony do uzależnień o charakterze

chemicznym. Pozostałe zachowania problemowe postrzegane są jako zdecydowanie mniej niebezpieczne.

Z kolei zjawisko przemocy w rodzinie ma zazwyczaj swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narażające je na szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. Ofiarami przemocy padają osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej alkoholizmem bądź narkomanią, których skutkiem jest często przemoc, odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona jest przez Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ III

Diagnoza lokalnych problemów i zasobów

Diagnoza społeczna jest nieodzownym elementem dobrze zaplanowanych działań profilaktycznych. Rozpoznanie skali i rodzaju lokalnych zasobów oraz problemów jest decydujące dla efektywnej profilaktyki czy rozwiązywania problemów uzależnień.

Niniejszej diagnozy dokonano zgodnie z danymi zamieszczonymi w Strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2029.

W gminie Kondratowice w ramach udziału w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018”, przeprowadzono badanie diagnozujące kwestie nawyków żywieniowych, problemu sięgania po napoje alkoholowe, narkotyki, papierosy i napoje energetyczne, a także zjawisko przemocy i agresji rówieśniczej. W badaniu wzięło udział 60 dzieci z klas V-VI (22 dziewcząt, 38 chłopców) i 51 dzieci z klas VII-VIII (26 dziewcząt, 25 chłopców).

Do najważniejszych wniosków w zakresie uzależnień należy:

- uczniowie kl. V-VI w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, w większości nie byli świadkami palenia papierosów, picia alkoholu, ani zażywania dopalaczy i narkotyków przez swoich rówieśników. Niemniej, takie sytuacje zdarzały się mniej więcej raz w miesiącu oraz częściej. Stosunkowo często dochodziło do sytuacji, gdy dzieci widziały swoich rówieśników palących papierosy (10% raz w miesiącu, 7% kilka razy w miesiącu, 2% kilka razy w tygodniu, a 3% codziennie).
- starsi uczniowie zauważali u swoich rówieśników podjęcie zachowań ryzykownych. Do regularnego widywania innych uczniów, wykazujących naganne postawy w kwestii palenia marihuany, przyznało się 6% ankietowanych, 20% stwierdziło, że ich koledzy palą papierosy. 4% zauważyło problem codziennego sięgania po dopalacze, a niemal 10% po alkohol. Do takich zachowań dochodziło także z mniejszą częstotliwością, co świadczy, że problem jest powszechny wśród znacznej części młodych mieszkańców Gminy.
- uczniowie w badaniu diagnozującym zostali zapytani również o własne doświadczenia z substancjami psychoaktywnymi. Młodszy uczniowie zaprzeczyli, aby mieli kontakt z większością używek – do picia alkoholu (szampana) przyznało się 15% badanych, a do palenia papierosów 2%, przy czym wskazali, że miało to miejsce raz w miesiącu.
- dzieci z klas VII-VIII częściej i liczniej wskazali na podejmowanie przez siebie zachowań ryzykownych – 30% pije alkohol i pali papierosy, 8% pali marihuanę, a 2% zażywa dopalacze. Zazwyczaj uczniowie sięgali po używki

raz w miesiącu i rzadziej, jednak zdarzają się przypadki codziennego picia alkoholu (4%), palenia papierosów i marihuany (2%).

Problem uzależnienia od alkoholu był jedną z przyczyn udzielenia pomocy i wsparcia z pomocy społecznej. W 2018 roku ośrodek pomocy społecznej w Kondratowicach przyznał świadczenia 7 rodzinom dotkniętym alkoholizmem, w roku kolejnym 6 rodzinom, natomiast w 2020 roku ich liczba zmniejszyła się do 4, co wskazuje na pozytywne zmiany w obszarze problemu uzależnień wśród rodzin zamieszkujących Gminę w ostatnich latach. Zarówno w 2020 roku, jak w latach poprzednich, żadna z rodzin z gminy Kondratowice nie skorzystała z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia od narkotyków, co pozytywnie świadczy o wysokiej świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych.

Pomimo iż w 2020 roku w porównaniu z 2018 rokiem, wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca wynosiła 656 zł i zmniejszyła się o 63 zł, drastycznie zwiększyła się liczba zdiagnozowanych przypadków uzależnienia, tj. o 480% i w roku 2020 wyniosła 29 osób uzależnionych od alkoholu. Osoby uzależnione dopuszczały się zachowań przemocowych wobec członków swoich rodzin, co uruchamiało procedurę „Niebieskiej Karty”. Z tego powodu członkowie Komisji kontaktowali się z osobami stosującymi przemoc na skutek nadużywania alkoholu, a także z członkami ich rodzin.

Na przestrzeni ostatnich lat wśród lokalnej społeczności zauważalna jest negatywna tendencja w zakresie liczby rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, które z tego powodu korzystają z pomocy i wsparcia z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kondratowicach. W 2018 roku w Gminie nie występowała konieczność objęcia wsparciem z pomocy społecznej żadnej z rodzin, natomiast w 2019 roku miał miejsce 1 przypadek udzielenia pomocy rodzinie z problemem przemocy. W 2020 roku liczba takich rodzin znacząco się zwiększyła, a wsparcie zostało skierowane do 3 rodzin. Zmiana w tym aspekcie może być bezpośrednią konsekwencją wystąpienia pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz wdrożonych obostrzeń.

W 2018 roku przeprowadzono diagnozę wśród uczniów klas V-VI oraz VII-VIII badające zjawisko przemocy rówieśniczej, którą obserwują ankietowani w uczęszczanej placówce.

Do najważniejszych wniosków w tym zakresie należy:

- niemal połowa (47%) dzieci z klas V-VI przyznała, że w szkolnej społeczności występuje problem przemocy fizycznej między uczniami, natomiast w przypadku przemocy psychicznej i emocjonalnej jest to 48%. Do przejawów przemocy fizycznej dochodziło raz w miesiącu i rzadziej (20%), kilka razy w tygodniu (15%), ale i codziennie (3%), natomiast do przemocy psychicznej dochodziło średnio raz w miesiącu w opinii 23%, kilka razy w miesiącu zdaniem 15% lub częściej (10%).

- uczniowie z klas VII-VIII przyznali, że przemoc psychiczna jest powszechna w ich środowisku (73%) i dochodziło do niej średnio raz w miesiącu (20%), kilka razy w tygodniu (18%), a zdaniem 12% codziennie. Przemoc fizyczna występowała w nieznacznie mniejszej skali, tj. zauważało ją 59% badanych. W ich opinii do zachowań przemocowych dochodziło codziennie (14%), kilka razy w tygodniu (14%) lub raz w tygodniu (8%), natomiast pozostali uczniowie stwierdzili, że jej przypadki mają miejsce rzadziej.

- ogólnym i tożsamym dla obu grup wiekowych wnioskiem był fakt, iż przemoc częściej dostrzegają dziewczynki niż chłopcy. Najczęściej między uczniami dochodziło do przemocy psychicznej polegającej na wyzywaniu innych, ośmieszaniu i traktowaniu z wyższością.

Zgodnie ze Strategią, zasoby instytucjonalne gminy Kondratowice w zakresie wsparcia mieszkańców, zmagających się z problemem przemocy i uzależnień, określono jako ograniczone ze względu na brak Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i/lub przemocy w rodzinie, brak samopomocowych grup wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej, np. dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych czy dorosłych dzieci alkoholików. Osoby chcące skorzystać z takiej formy wsparcia, musiały dołączyć do grup działających w innych gminach w powiecie. Ponadto

w gminie nie prowadzono programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA.

Zasoby instytucjonalne działające na terenie gminy:

Miejsca, osoby i podmioty prowadzące działalność na terenie Gminy, które świadczą mieszkańcom profesjonalną pomoc w przypadku problemów alkoholowych i uzależnień od substancji psychoaktywnych:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kondratowicach.
- 2) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w Kondratowicach.
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kondratowicach.
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie.
- 5) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Prusach.
- 6) Szkoła Podstawowa w Prusach i w Żelowicach.
- 7) Parafialny Zespół Caritas w Prusach.

Zasoby instytucjonalne działające na terenie powiatu:

- 1) Poradnia Leczenia Uzależnień w Strzelinie.
- 2) Poradnia Zdrowia Psychicznego w Strzelinie.
- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Strzelinie.
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie.
- 5) Sąd Rejonowy w Strzelinie.
- 6) Prokuratura Rejonowa w Strzelinie.
- 7) Ośrodek Konsultacyjno - Mediacyjny w Strzelinie.
- 8) PZLA Przychodnia Rejonowo - Specjalistyczna Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Strzelinie.
- 9) Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Promienie” w Strzelinie.

ROZDZIAŁ IV

Cele i zadania programu

Głównym celem Programu jest ograniczenie społecznych i zdrowotnych skutków wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych przez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy oraz zapobieganiu nowym problemom alkoholowym.

Zgodnie ze Strategią, cel główny programu zostanie zrealizowany poprzez wieloaspektową działalność pracowników ośrodka pomocy społecznej, członków GKRPA oraz innych osób i instytucji zaangażowanych w rozwiązywanie problemów uzależnień w ramach opisanych poniżej celów operacyjnych.

Cel operacyjny nr 1: Rozwijanie form wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.
2. Utworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa w ramach jego działalności.
3. Utworzenie grupy samopomocowej dla osób uzależnionych od alkoholu (AA) oraz inicjowanie działań w celu powstania grup skierowanych dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.
4. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.

5. Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu w powiecie, między innymi w zakresie ponadpodstawowych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych.

6. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.

REALIZATORZY ZADANIA:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kondratowicach.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Szkoła Podstawowa.
- Urząd Gminy w Kondratowicach.
- Organizacja pozarządowa.

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Liczba odbiorców.

Liczba specjalistów zatrudnionych w Punkcie.

Liczba godzin funkcjonowania Punktu w miesiącu.

Liczba udzielonych porad.

Liczba grup samopomocowych.

Liczba wniosków skierowanych do sądu.

Liczba wydanych opinii.

Liczba sfinansowanych programów.

Cel operacyjny nr 2: Edukacja zdrowotna dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień oraz skutków inicjacji alkoholowej.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych, związanych z tematyką uzależnień.

2. Realizacja w szkołach oraz świetlicy warsztatów i innych form edukacyjnych dotyczących uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.
3. Organizowanie zajęć, turniejów i zawodów sportowych skierowanych na wzmacnianie postaw abstynenckich.
4. Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin alkoholowych.
5. Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień i wzmacniania abstynencji od używek u dzieci.
6. Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.
7. Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu pod względem przestrzegania zasad odpowiedzialnej sprzedaży i zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.

REALIZATORZY ZADANIA:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kondratowicach.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Placówki oświatowe.
- Świetlica szkolna.
- Świetlice wiejskie.

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Liczba odbiorców.

Liczba przeprowadzonych programów.

Liczba podjętych działań o charakterze sportowym.

Cel operacyjny nr 3: Wzmacnianie postaw abstynenckich wśród mieszkańców oraz przeciwdziałanie sięganiu przez nich po substancje psychoaktywne.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy międzyinstytucjonalnej.
2. Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.
3. Organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, policjantów) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
4. Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.

REALIZATORZY ZADANIA:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kondratowicach.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Placówki oświatowe.
- Urząd Gminy w Kondratowicach.
- Gminna Biblioteka Publiczna w Prusach.
- Gminny Ośrodek Kultury w Kondratowicach.
- Organizacja pozarządowa.
- Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie.

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Liczba odbiorców.

Liczba podjętych działań o charakterze sportowym.

Liczba przeprowadzonych szkoleń.

Liczba podjętych kampanii informacyjno-edukacyjnych.

Cel operacyjny nr 4: Podniesienie dostępności do specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
2. Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mediach oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.
3. Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.
4. Utworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego i zatrudnienie psychologa świadczącego wsparcie dla osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie.
5. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

REALIZATORZY ZADANIA:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kondratowicach.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Zespół Interdyscyplinarny
- Placówki oświatowe.
- Placówki służby zdrowia.
- Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie.
- Sąd.

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Liczba rodzin objętych procedurą. Liczba wszczętych/zakończonych procedur.
Liczba podjętych działań informacyjnych. Liczba upowszechnionych informacji.
Liczba odbiorców.

Liczba zatrudnionych specjalistów. Liczba godzin funkcjonowania Punktu w miesiącu. Liczba udzielonych porad.

Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny nr 6: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie przemocy w rodzinie oraz wzrost wrażliwości społecznej na jej przejawy w lokalnym środowisku.

SPOSÓB REALIZACJI:

- 1) Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie.
- 2) Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie.
- 3) Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących, przemocy w rodzinie, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.
- 4) Rozwijanie oferty zajęć edukacyjnych dla dzieci uczęszczających na świetlicę szkolną oraz wdrożenie takich zajęć do placówki wsparcia dziennego po jej utworzeniu.

REALIZATORZY ZADANIA:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kondratowicach.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Zespół Interdyscyplinarny
- Placówki oświatowe.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie.
- Świetlica szkolna.
- Urząd Gminy w Kondratowicach.

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Liczba odbiorców.

Liczba podjętych działań.

ROZDZIAŁ V

Zasady realizacji programu

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Realizacja zadań jest prowadzona w postaci uchwalonego przez Radę Gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przy współpracy ośrodka pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie.

W celu realizacji gminnego programu Wójt może powołać pełnomocnika.

W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Gminny program, sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Wójt sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Wójt sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Centrum informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, i przesyła ją do Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Środki finansowe na realizację programu pochodzą z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Opłaty te stanowią

dochód Gminy, który wykorzystany jest na realizację programu i nie może być przeznaczony na inne cele (art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

W budżecie Gminy na rok 2022 na realizację zadań określonych w niniejszym programie, zaplanowano kwotę 57.000,00 zł. Szczegółowe zestawienie wydatków na rok 2022 znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego programu.

Niewykorzystane środki finansowe przechodzą na następny rok budżetowy.

ROZDZIAŁ VI

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w Gminnym Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

1. Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii i przeciwdziałania zjawisku przemocy, a w szczególności:

- a) opracowanie projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zwanego dalej "programem gminnym" oraz projektów uchwał Rady Gminy;
- b) inicjowanie i współrealizowanie działań związanych z realizacją gminnego programu;
- c) rozpatrywanie spraw związanych z realizacją gminnego programu;
- d) rozpatrywanie i opiniowanie sprawozdań i informacji z wykonania gminnego programu.

2. Prowadzenie postępowań w sprawach osób nadużywających alkoholu, narkotyków oraz dopuszczających się przemocy domowej zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- a) rozpatrywanie zawiadomień Komendy Powiatowej Policji oraz Zespołu Interdyscyplinarnego o przypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, narkotykowemu lub terapii dla osób dopuszczających się przemocy domowej;
- b) występowanie do Sądu Rejonowego/Prokuratury Rejonowej z wnioskami o wgląd w sytuację rodziny, gdy zachodzi podejrzenie zaniedbania małoletnich dzieci;
- c) kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- d) sporządzanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

3. Kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

ROZDZIAŁ VII

Zamierzone efekty prowadzonych działań

1. Wzrost poziomu wiedzy wśród społeczności lokalnej na temat przyczyn mechanizmów uzależnienia oraz możliwości przeciwdziałania.
2. Promocja zdrowego trybu życia wśród dzieci i młodzieży.
3. Zmniejszenie zagrożenia występowania zjawiska uzależnienia od alkoholu oraz narkomanii.

ROZDZIAŁ VIII

Zasady wynagradzania członków GKRPA

- 1) Zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa Rada Gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 2) Ustala się w 2022 roku za pracę w komisji:

- Członkom Komisji za udział w posiedzeniu komisji przysługuje wynagrodzenie liczone od podstaw minimalnego wynagrodzenia za pracę ogłoszonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 września 2021 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz minimalnej stawki godzinowej w 2022 roku (Dz. U. z 2021 poz. 1690) – w wysokości 5%.

- Przewodniczącemu Komisji stałe miesięczne wynagrodzenie – 15%.

3) Wynagrodzenie za udział w pracach komisji, wypłacane jest na podstawie listy obecności do 10-go dnia następnego miesiąca. Listę swoim podpisem potwierdza Przewodniczący Komisji.

ZESTAWIENIE WYDATKÓW – część opisowa

Dział 851 - Ochrona Zdrowia

Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Ogółem w tym dziale zaplanowano wydatki na 2022 r. w kwocie **57.000 zł**, którą planuje się przeznaczyć na:

- **w paragrafie 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych** tj. diety dla członków Gminnej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi **w kwocie 15.000 zł**
- **w paragrafie 4170 Wynagrodzenia bezosobowe** tj. wynagrodzenie dla psychologa pracującego w punkcie konsultacyjnym, prowadzących zajęcia plastyczne, wynagrodzenia kierowcy **w kwocie 10.000 zł**
- **w paragrafie 4210 Zakup materiałów i wyposażenia** tj. zakup dalszego wyposażenia świetlic w niezbędny sprzęt i materiały do pracy z młodzieżą, zakup materiałów szkoleniowych, dofinansowanie zakupu sprzętu służącego promocji zdrowego życia, nagród w konkursach **w kwocie 10.000 zł**,
- **w paragrafie 4300 Zakup usług pozostałych** tj. zakup i realizacja w szkołach programów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu uzależnień, dofinansowanie ferii, kolonii, obozów dla młodzieży szkolnej, szkolenia członków Gminnej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi, pracowników GOPS, pedagoga i nauczycieli, pracowników służby zdrowia i innych zajmujących się sprawami uzależnień, badania i opinie biegłych zaplanowano **w kwocie 18.000 zł**,
- **w paragrafie 4410 Podróże służbowe krajowe** tj. koszty delegacji zaplanowano **w kwocie 1.000 zł**,
- **w paragrafie 4430 Różne opłaty i składki** **w kwocie 1.000 zł**.
- **w paragrafie 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego** **w kwocie 2.000 zł**.

ZESTAWIENIE WYDATKÓW - plan budżetu GKRPA na 2022 rok

Dział 851 – Ochrona Zdrowia

Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Lp.	Wyszczególnienie	§	Plan na 2018	Plan na 2019	Plan na 2020	Plan na 2021	Plan na 2022	Uwagi
	WYDATKI OGÓŁEM w tym:		47 000	47 000	47 000	47 000	57 000	
I.	Wydatki bieżące							
1	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4010						
2	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	4040						
3	Składki na ubezpieczenia społeczne	4110						
4	Składki na Fundusz Pracy	4120						
5	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	4130						
6	Wpłaty na PFRON	4140						
7	Wynagrodzenia bezosobowe	4170	8 000	8 000	10 000	6 000	10 000	
8	Odpisy na zakł. fundusz świadc. socjal.	4440						
9	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	3020						
10	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	3030	8 000	8 000	7 000	12 000	15 000	
11	Świadczenia społeczne	3110						
12	Stypendia dla uczniów	3240						
13	Inne formy pomocy dla uczniów	3260						
14	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	5 000	15 000	15 000	6 000	10 000	
15	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	4240						
16	Zakup energii	4260						
17	Zakup usług remontowych	4270						
18	Zakup usług zdrowotnych	4280						
19	Zakup usług pozostałych	4300	20 000	12 000	11 000	20 000	18 000	
20	Zakup usług dostępu do sieci	4350						
21	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	4360						
22	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	4370						
23	Podróże służbowe krajowe	4410	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
24	Różne opłaty i składki	4430	3 000	2 000	2 000	1 000	1 000	
25	Podatek od towarów i usług (VAT)	4530						
26	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	4610	2 000	1 000	1 000	1 000	2 000	
II.	Wydatki majątkowe							
1	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	6050						
2	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	6060						
III.	Rezerwy							
1	Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne	6800						